

**Elintarvikelain 55 §:n mukainen määräys ja juoksevan uhkasakon asettaminen,
Christmas Granny/MaagiMetsä, Alasuurintie 48, Lapinjärvi**

Ympäristöterveysjaosto 13.08.2026
1800/11.05.01.02/2024

Valmistelu ja lisätiedot

Sonja Kolehmainen, vt. kaupungineläinlääkäri-hygieenikko
Taina Rahikainen Ibañez, III kaupungineläinlääkäri-hygieenikko
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Toimija Christmas Grannyn toimipaikka MaagiMetsä (y-tunnus 2657148-5) on rekisteröity Porvoon elintarvikevalvontaan 1.7.2024 toimintatyyppinä elintarvikkeiden vähittäismyynti (vuohen, kanin ja siipikarjan lihan myynti). Lisäksi samassa kohteessa (Alasuurintie 48,07810 Ingermaninkylä) harjoitetaan myös seuraavia alkutuotannon toimintatyppejä: hunajantuotanto, maidontuotanto sekä munantuotanto.

Ennen rekisteröintiä suoritettiin ennalta ilmoittamatta epäilyyn perustuva tarkastus 28.5.2024, jolla tehtiin seuraavat havainnot:

1. Kohdeosoitteessa harjoitettiin rekisteröimätöntä elintarviketoimintaa (lihanmyynti), joka oli aloitettu vuonna 2023.
2. Kohdeosoitteessa harjoitettiin ilmoittamatonta alkutuotannon toimintaa (munien myynti), joka oli aloitettu vuonna 2023.

Tarkastuksen jälkeen toimija teki ilmoitukset edellä mainituista toiminnoista. Toiminnan rekisteröinnin yhteydessä toimija kertoi, että vuohet teurastetaan hyväksytyssä teurastamossa, ja että toimija teurastaa itse kanit ja siipikarjan kohdeosoitteessa olevan asuinrakennuksen yhdessä kylpyhuoneessa. Lihan käsittely oli tarkoitus suorittaa asuinrakennuksen keittiössä ajallisesti erotettuna yksityistoiminnasta. Teurastamosta tulleita lihoja oli tarkoitus säilyttää erillisessä pakastimessa asuinrakennuksessa.

Toimijaa ohjeistettiin elintarvikehuoneiston toimintaan ja rekisteröintiin liittyvissä asioissa vuonna 2019 sähköpostilla (liitteenä) sekä useita kertoja tämän jälkeen. Toimijan kanssa pidettiin yhteistyöpalaveri 25.6.2024, jonka jälkeen toimijaa ohjeistettiin vielä sähköpostilla (liitteenä).

Rekisteröinnin jälkeen kohteeseen on suoritettu kaksi elintarvikelain mukaista tarkastusta 6.5.2026 ja 13.5.2026. Näillä tarkastuksilla havaittiin puutteita rekisteröidyn elintarvikehuoneiston tiloissa, elintarvikkeiden säilytyksessä ja eläinperäisten elintarvikkeiden jäljitettävyydessä sekä kanojen salmonellavalvonnassa. Tarkastuksen yhteydessä 13.5.2026 annettiin kiireellinen määräys koskien myyntiin tarkoitetun lihan jäljitettävyyttä ja säilytystä. Viranhaltijapäätös vahvistettiin ympäristöterveysjaostossa 21.05.2026 (§ 56).

6.5.2026 tarkastuskäynnillä tehdyt havainnot:

1. Toimijalla ei ollut tarkastuksen yhteydessä osoittaa valvojalle rekisteröidyn elintarvikehuoneiston osoitteessa elintarvikelainsäädännön vaatimukset täyttäviä tiloja kanien ja siipikarjan teurastukseen sekä lihan käsittelyyn. Toimija ei päästänyt valvojaa sisään asuinrakennukseen, jossa toimintaan liittyvien tilojen oli ilmoitettu olevan.
2. Toimija kertoi teurastaneensa kalkkunan kotonaan Helsingissä, jossa hänellä ei ole rekisteröityä elintarvikehuoneistoa. Toimija oli myynyt Facebook-sivujensa mukaan mm. kalkkunan lihaa n. 3 viikkoa ennen tarkastusta.
3. Tarkastuksen jälkeen toimijaa pyydettiin toimittamaan kirjanpito kaikista myymistään lihoista toiminnan rekisteröinnin (1.7.2024) jälkeen. Toimija lähetti tiedot sähköpostilla, jossa kertoi keränneensä tiedot myyntimääristä Facebook-ryhmästään, eikä muuta kirjanpitoa myydyistä elintarvikkeista (lihan alkuperätiedot, teurastuspaikka ja -aika) ollut.
4. Toimijalta pyydettiin tarkastuksen jälkeen sähköpostilla toiminnan omavalvontasuunnitelma, jota toimija ei toimittanut valvojalle.

13.5.2026 uusintatarkastuskäynnillä tehdyt havainnot:

1. Tarkastuksella havaittiin, että elintarvikehuoneistoksi ilmoitetun omakotitalon keittössä sijaitsevassa pakastimessa varastoitiin merkitsemätöntä lihaa yhdessä merkityn ja myyntiin kelpaavan lihan kanssa.
2. Merkitsemätöntä lihaa säilytettiin ei-elintarvikekäyttöön tarkoitetuissa muovipusseissa, jotka eivät olleet tiiviisti suljettuja.
3. Puutteellisen kirjanpidon ja säilytysolosuhteiden vuoksi toimija ei pystynyt luotettavasti osoittamaan, että kuluttajille oli myyty tai luovutettu vain myyntiin kelpaavaa lihaa.

13.5.2026 kananmunien alkutuotannon valvontaan liittyvät havainnot:

1. Toimija oli toistuvasti myynyt tai luovuttanut kananmunia kuluttajille ilman vuosittaista salmonellanäytteenottoa. Porvoon ympäristöterveydenhuolto oli ohjeistanut toimijaa näytteenotosta lukuisia kertoja usean vuoden ajan.
2. Toimija oli pessyt alkutuotantopaikalta kuluttajalle myymiään tai luovuttamiaan kananmunia.

Päätöksen perusteluissa sovelletaan seuraavaa:

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarviketoiminta voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia.

- Päävelvoite 1 koskee rekisteröidyn elintarvikehuoneiston tiloja. Tarkastuksilla toukokuussa 2026 toimijalla ei ollut osoittaa sopivia tiloja elintarvikehuoneiston toimintaan eivätkä tilat vastanneet rekisteröinnissä ilmoitettuja tiloja. Yleisen elintarvikehygieniasetuksen (852/2004, liite II luku I) mukaan elintarvikehuoneistot on pidettävä puhtaina ja hyvässä kunnossa

ja niissä on oltava riittävät työtilat kaikkien toimien hygieeniseen suorittamiseen. Lisäksi tiloissa on oltava riittävä määrä asianmukaisesti sijoitettuja ja käsienpesuun tarkoitettuja pesualtaita.

Yleisen elintarvikehygieniasetuksen (852/2004, liite II luku II) mukaan elintarvikkeiden valmistuksessa, käsittelyssä tai jalostuksessa käytettävät tilat on suunniteltava ja sijoitettava niin, että niissä voidaan noudattaa hyvää elintarvikehygieniakäytäntöä ja ehkäistä saastuminen eri toimien välillä ja niiden aikana.

Elintarvikelain (297/2021) 8–13 §:n perusteella elintarviketoimintaa saa harjoittaa vain rekisteröidyssä tai hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa tai alkutuotantopaikassa.

- Päävelvoitteet 2 ja 3 koskevat elintarvikkeiden jäljitettävyyttä sekä elintarvikemyynnin kirjanpitoa. Liha, jonka alkuperä on epäselvä ja jota ei ole asianmukaisesti pakattu, aiheuttaa kuluttajalle terveysvaaran. Toimijalla ei ollut esittää valvojalle riittävää kirjanpitoa myymistään tai luovuttamistaan lihoista. Yleisessä elintarvikeasetuksen (EY) 178/2002 18 artiklan mukaan kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa tulee huolehtia siitä, että on mahdollista jäljittää elintarvikkeet.

Elintarvikelain (297/2021) 6 §:n 1. mom. mukaan elintarvikealan toimijan on huolehdittava toiminnassaan siitä, että elintarvikkeet ovat kemiallisilta, fysikaalisilta, mikrobiologisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia eivätkä aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Toimijan on huolehdittava myös siitä, että elintarvikkeet tai niistä annettavat tiedot eivät johda kuluttajaa harhaan.

Elintarvikelain (297/2021) 14 §:n mukaan elintarvikkeista, elintarviketuotantoon käytettävistä eläimistä ja elintarvikekontaktimateriaaleista on ilmoitettava vastaanottajalle elintarvikesäännöksissä edellytetyt jäljitettävyystiedot.

Elintarvikelain (297/2021) 43 §:n mukaan valvontaviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada virallisen valvonnan ja muiden virallisten toimien suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta sekä elintarvikealan ja kontaktimateriaalialan toimijoilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

- Päävelvoite 4 koskee elintarvikehuoneiston omavalvontasuunnitelmaa. Toimijalla ei ole ollut esittää omavalvontasuunnitelmaa valvojalle. Yleisen elintarvikehygieniasetuksen (852/2004, 5 artikla) mukaan elintarvikealan toimijoiden on laadittava ja toteutettava HACCP-periaatteisiin perustuva pysyvä menettely tai niihin perustuvat pysyvät menettelyt sekä pidettävä yllä sitä tai niitä. Laaditaan menettelyjä, joita on toteutettava säännöllisin väliajoin, vaadittavien toimenpiteiden tehokkuuden tarkistamiseksi. Laaditaan elintarvikekeyrityksen koon ja luonteen mukaisesti

asiakirjoja ja pidetään kirjaa sen osoittamiseksi, että toimenpiteitä sovelletaan tehokkaasti.

Elintarvikelain (297/2021) 15 §:n mukaan elintarvikealan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että toiminta täyttää elintarvikesäännöksissä asetetut vaatimukset. Toimijan on kirjattava omavalvonnan tulokset riittävällä tarkkuudella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen elintarvikehygieniasta 318/2021 22 §:n mukaan elintarviketoimintaan liittyvien omavalvonnan kirjausten on sisällettävä tallenteet omavalvonnan toteuttamisesta, siihen liittyvistä mittauksista, tutkimuksista ja selvityksistä sekä tehdyistä korjaavista toimenpiteistä ja ilmoituksista viranomaiselle.

- Päävelvoitteet 5 ja 6 koskevat elintarvikkeiden pakkaamista ja varastointia. Merkittyä, myytäväksi tarkoitettua vuohenlihaa säilytettiin samassa pakastimessa merkitsemättömän, puuttellisesti pakatun lihan kanssa, mikä aiheuttaa ristikontaminaatioriskin vuoksi terveysvaaran myyntiin tarkoitettulle elintarvikkeelle (pakkausten saastuminen). Elintarvikelain (297/2021) 6 §:n 3. mom. elintarviketoiminnan on oltava sellaista, että tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien tai käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus ei vaarannu ja että elintarviketoiminta myös muutoin täyttää elintarvikesäännösten mukaiset vaatimukset.

Kehysasetus (EY) N:o 1935/2004, artikla 3 mukaan kontaktimateriaaleista ei saa siirtyä elintarvikkeeseen aineita määrinä, jotka vaarantavat terveyden, muuttavat elintarvikkeen koostumusta tai heikentävät sen aistinvaraisia ominaisuuksia. Jos materiaalin soveltuvuutta ei ole osoitettu, ei voida varmistaa, että nämä vaatimukset täyttyvät.

Yleisen elintarvikehygieniasetuksen (EY) 852/2004 X luvun kohdan 1 mukaan kääre- ja pakkausmateriaalit eivät saa olla saastumislähteenä. Saman asetuksen liite II luku IX kohta 3 mukaan elintarvikkeita on suojattava tuotannon, jalostuksen ja jakelun kaikissa vaiheissa saastumiselta, joka saattaisi tehdä ne ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi, terveydelle vaarallisiksi tai saastuneiksi siten, että niitä ei enää kohtuudella voitaisi pitää siinä kunnossa käytettävinä.

- Päävelvoitteet 7 ja 8 koskevat alkutuotannon kananmunien myyntiä. Kun alkutuotannon toimija myy tai luovuttaa tilallaan munittuja kananmunia, on toimijan otettava säännöllisesti kanoistaan salmonellanäytteet. Salmonellavalvonta on olennainen osa elintarviketurvallisuutta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 316/2021 11 §:n mukaan toimijan on huolehdittava, että kanojen tai kalkkunoiden pitopaikassa toteutettava salmonellanäytteenotto täyttää vähintään saman asetuksen 12–19 §:ssä säädetyt vaatimukset. MMM:n asetuksen 316/2021 19 §:n 2. mom. mukaan, jos

kanojen ja kalkkunoiden määrä pitopaikassa on alle 50, pitopaikassa on tehtävä näytteenotto kerran vuodessa.

Toimija saa myydä tai luovuttaa kuluttajille ainoastaan puhtaita munia. Munien puhtautta on ylläpidettävä tuotanto-olosuhteilla. Euroopan komission asetuksen 2023/2465 4 artiklan 1. kohdassa kielletään kananmunien pesu.

Virallista valvontaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2017/625) 138 artiklan mukaan, jos todetaan, että säännöksiä ei ole noudatettu, toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava toimet, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan selvittää, mistä säännösten noudattamatta jättäminen johtuu ja mikä on sen laajuus sekä mikä on toimijan vastuu ja toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan, että kyseinen toimija korjaa tällaisen noudattamatta jättämisen ja estää sen jatkossa. Päättäessään toimenpiteistä toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon säännösten noudattamatta jättämisen luonne sekä se, onko toimija aiemmin noudattanut säännöksiä. Toimivaltaisten viranomaisten on annettava kyseiselle toimijalle tai tämän edustajalle kirjallinen ilmoitus päätöksestään, joka koskee toteutettavia toimia, sekä päätöksen perustelut ja tieto mahdollisesta oikeudesta hakea muutosta tällaisiin päätöksiin sekä sovellettavasta muutoksenhakumenettelystä ja muutoksenhakuun sovellettavista määräajoista.

Valvontaviranomainen voi elintarvikelain 68 §:n mukaan tehostaa elintarvikelain nojalla annettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla tai teettämis- tai keskeyttämishallalla. Juokseva uhkasakko asetetaan määräämällä uhkasakolle kiinteä peruserä sekä lisäerä jokaista sellaista päätöksessä ilmoitettavaa ajanjaksoa (uhkasakkojakso) varten, jonka kuluessa päävelvoitetta ei ole noudatettu. Valvontaviranomainen voi uhkasakkolain 10 §:n nojalla asettaa uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitteita ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Edellytyksenä uhkasakon tuomitsemiselle maksettavaksi on, että uhkasakon asettamista koskeva päätös on lainvoimainen, jollei päätöstä ole säädetty tai määrätty noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta.

Kuuleminen ja vastine

Toimijaa on kuultu jaoston päätöksenteosta ja sen valmisteluun liittyvästä kirjallisesta aineistosta kuulemiskirjeellä. Kuulemiskirje on lähetetty toimijalle sekä sähköpostilla että postilla. Toimija ei toimittanut vastinetta määräaikaan mennessä.

Sovelletut oikeusohjeet

Yleinen elintarvikeasetus (EY) N:o 178/2002 12, 14 artikla
Elintarvikehygieniasetus (EY) N:o 853/2004 5 artikla, liite II: luku I, luku X kohta 1, luku IX kohta 3
Elintarvikelaki 297/2021 muutoksineen 6, 14, 16, 27, 40, 55, 68, 75, 76, 78 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarvikehygieniasta
318/2021 22 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus zoonooseista 316/2021 3, 7,
8, 11, 19, 20, 23 §

Komission delegoitu asetus (EU) 2023/2465 4 artikla 1 kohta

UHKASAKKOLAKI 1113/1990 6, 7, 8, 9, 10 §

Hallintolaki 434/2003 33 §, 34 §, 39 §

Virallista valvontaa koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston
asetuksen (EU 2017/625) 138 artikla

Liitteet

Kuulemiskirje MaagiMetsä 9.6.2026

2024-05-28 Tarkastuskertomus_MaagiMetsä, tapahtumatunnus
1731921

Sähköposti MaagiMetsä 5.7.2024

TarkastuskertomusOiva_MaagiMetsä 6.5.2026, tapahtumatunnus
2050763

TarkastuskertomusOiva_MaagiMetsä 13.5.2026, tapahtumatunnus
2054359

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Porvoon ympäristöterveysjaosto määrää toimija Christmas
Granny:lle (y-tunnus 2657148-5) elintarvikelain 55 §:n mukaisesti
seuraavat päävelvoitteet 1–8 ja asettaa juoksevan uhkasakon
elintarvikelain 68 §:n ja uhkasakkolain mukaisesti päävelvoitteille 1–
8.

Päävelvoite 1:

Toimijalla tulee olla rekisteröityyn toimintaansa nähden, eli kanien ja
siipikarjan teurastukseen, lihan käsittelyyn ja varastointiin sopivat
riittävät ja soveltuvat tilat. Rekisteröidyn elintarvikehuoneiston
toiminta tulee suorittaa siinä osoitteessa, johon elintarvikehuoneisto
on kunnalliseen elintarvikevalvontaan tehdyn ilmoituksen perusteella
rekisteröity. Määräaika 30.9.2026.

Ohje: Rekisteröidyn elintarvikehuoneiston tilojen valvonnassa
sovelletaan Porvoon kaupungin ympäristöterveydenhuollon
Elintarvikehuoneistojen vaatimukset -ohjetta.

Päävelvoite 2:

Toimijan tulee pitää kirjaa myymistään elintarvikkeista ja kirjanpidon
tulee olla valvojan tarkastettavissa. Määräaika heti.

Päävelvoite 3:

Elintarvikehuoneistossa olevien elintarvikkeiden tulee olla
jäljitettävissä ja niiden alkuperä tulee olla todennettavissa.
Määräaika heti.

Ohje: Toimijan on kyettävä osoittamaan kirjanpidolla valvojalle,
missä ja milloin elintarvike on tuotettu, ja milloin ja mihin se on myyty

huoneistosta eteenpäin. Jos ostaja on kuluttaja, ei ostajan tietoja tarvitse olla kirjattuna.

Päävelvoite 4:

Toimijan tulee esittää valvojalle elintarviketoimintaansa liittyvä omavalvontasuunnitelma. Omavalvonnan tuloksista tulee pitää kirjaa. Määräaika 30.9.2026.

Päävelvoite 5:

Toimijan tulee huolehtia siitä, että kuluttajille tarkoitetut elintarvikkeet pakataan käyttäen tuotteelle sopivia pakkausmateriaaleja. Pakkausmateriaalin soveltuvuus tulee pystyä osoittamaan joko asianmukaisella vaatimustenmukaisuustodistuksella tai pakkausmateriaalin etiketissä olevan lasi-haarukka-merkin avulla. Määräaika 30.9.2026.

Päävelvoite 6:

Toimijan tulee varastoida kuluttajille tarkoitetut elintarvikkeet erillään yksityiskäyttöön tarkoitetuista elintarvikkeista, ja ne tulee asianmukaisesti suojata varastoinnin aikana. Määräaika heti.

Ohje: Kuluttajille tarkoitetut elintarvikkeet tulee varastoida erillisessä kylmälaitteessa. Elintarvikkeet on asianmukaisesti suojattu, kun ne on pakattu tiiviisti elintarvikekäyttöön hyväksytyihin pakkausmateriaaleihin.

Päävelvoite 7:

Jos toimija myy tai luovuttaa kananmunia alkutuotantopaikalta, ovelta ovelle myynnissä tai paikallisella torilla, tulee munivista kanoista olla otettu salmonellanäytteet kerran vuodessa. Määräaika heti.

Päävelvoite 8:

Toimija ei saa myydä tai luovuttaa kuluttajille pestyjä kananmunia. Määräaika heti.

Määräysten tehostamiseksi asetetaan seuraavat päävelvoitekohtaiset juoksevat uhkasakot:

Päävelvoite 1: Peruserä 5000 € ja lisäerä 5000 €

Päävelvoite 2: Peruserä 1000 € ja lisäerä 1000 €

Päävelvoite 3: Peruserä 1000 € ja lisäerä 1000 €

Päävelvoite 4: Peruserä 1000 € ja lisäerä 1000 €

Päävelvoite 5: Peruserä 500 € ja lisäerä 500 €

Päävelvoite 6: Peruserä 1000 € ja lisäerä 1000 €

Päävelvoite 7: Peruserä 500 € ja lisäerä 500 €

Päävelvoite 8: Peruserä 500 € ja lisäerä 500 €

Lisäerä kertyy jokaiselta tuomitsemispäätöksen jälkeiseltä kolmen kuukauden ajanjaksolta, jonka päättyessä päävelvoite on edelleen noudattamatta.

Porvoon ympäristöterveydenhuolto tarkastaa päävelvoitteiden noudattamista kunkin määräajan umpeuduttua.

Toimijan tulee omaisuutta tai sen käyttöoikeutta luovuttaessaan ilmoittaa luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava Porvoon ympäristöterveysjaostolle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Päätös tulee elintarvikelain 78 §:n nojalla voimaan heti mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Pykälä tarkastetaan heti.